

คู่มือสำหรับผู้บริหาร

ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญห
ความรุนแรงในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ชื่อหนังสือ : คู่มือสำหรับผู้บริหารในการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหา
ความรุนแรงในโรงเรียน
บรรณาธิการ : นายแพทย์ประเวช ตันติพิวัฒนสกุล
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสุขภาพจิต
ประเภท : คู่มือดำเนินงาน
จัดพิมพ์โดย : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 02951 1387-88 โทรสาร 02 951 1386
ISBN : 974-9627-54-7
พิมพ์ครั้งที่1 : สิงหาคม 2546
จำนวนพิมพ์ : 18,000 เล่ม

คำนำ

การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้ง นำมาซึ่งความสูญเสียทั้งทางร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจและสังคม ความสูญเสียที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้คนในสังคม และก่อให้เกิดคำถามขึ้นมากมายเกี่ยวกับสาเหตุและวิธีป้องกันแก้ไข

สิ่งที่น่าวิตกคือความจริงที่ว่า ความรุนแรงที่ก่อโดยเยาวชนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ก็มีแนวโน้มอายุลดน้อยลงตามลำดับ การดำเนินการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้จึงจำเป็นต้องดำเนินการโดยรีบด่วน

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เหมาะสมต่อการดำเนินการให้เป็นรูปธรรมได้ดีที่สุดเพราะเป็นสถาบันของสังคมที่ทำหน้าที่หล่อหลอมเด็ก ๆ ให้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ รักสันติ รู้จักคิดและรู้จักแก้ปัญหา แม้ว่าความรุนแรงจะมีสาเหตุที่หลากหลาย แต่โรงเรียนจะทำหน้าที่เป็นจุดศูนย์กลางที่ผู้ใหญ่ทุกฝ่ายจะมาช่วยกันวางรากฐานให้กับเยาวชนร่วมกัน

ถึงเวลาแล้วที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง โดยการปรับเปลี่ยนสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเยาวชน ช่วยกันปลูกฝังค่านิยม ทศนคติ ทักษะและพฤติกรรมที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาด้วยความเข้าใจ และอย่างมีสติ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งสันติสุข ควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ

กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งหวังให้คู่มือเล่มนี้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการวางแผนดำเนินงาน และประเมินผลเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคือความรุนแรงในโรงเรียน อันจะยังประโยชน์แก่เด็ก เยาวชน และสังคมในท้ายที่สุด

(คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(นายวัลลภ ไทยเหนือ)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

	หน้า
พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในโรงเรียน	1
• ความหมายของความรุนแรง	1
• ชนิดของความรุนแรง	1
• ลักษณะของความรุนแรง	1
• ผลกระทบของความรุนแรงในโรงเรียน	2
สาเหตุของการใช้ความรุนแรง	2
สัญญาณเตือน	3
การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา	4
ความรุนแรงในโรงเรียน	
การประเมินสถานการณ์ความรุนแรงในโรงเรียน	5
มาตรการป้องกันการใช้ความรุนแรงในโรงเรียน	6
บริการสุขภาพในโรงเรียน	9
การประเมินผล	11
แผนผังการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา	12
ความรุนแรงในโรงเรียน	
คณะทำงาน	13

พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในโรงเรียน

ความหมายของความรุนแรง

หมายถึงการใช้กำลังหรืออำนาจเพื่อคุกคามหรือทำร้ายตนเองและ/หรือผู้อื่น ซึ่งส่งผลทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิตและบาดแผลทางใจ

ชนิดของความรุนแรง แบ่งเป็น 3 ประเภท

1. ความรุนแรงที่มีต่อตนเอง ได้แก่ การทำร้ายตนเอง การฆ่าตัวตาย
2. ความรุนแรงที่กระทำต่อบุคคลอื่นทั้งบุคคลใกล้ชิด เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน ญาติ เพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อนร่วมโรงเรียน ครู รวมทั้งบุคคลที่ไม่คุ้นเคย เช่น นักเรียนโรงเรียนอื่น บุคคลแปลกหน้า
3. ความรุนแรงที่ก่อขึ้นโดยกลุ่มบุคคล / มวลชน เช่น การก่อจลาจล

ลักษณะของความรุนแรง

พฤติกรรมความรุนแรงมีหลายลักษณะทั้งที่เป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย จิตใจและทางเพศ การใช้ความรุนแรงในโรงเรียนมีพฤติกรรมแสดงออกหลายรูปแบบ อาทิ

- การรังแก กลั่นแกล้ง
- การข่มขู่ คุกคาม
- การใช้กำลังต่อสู้ ทำร้ายกัน
- การใช้วาจาหรือท่าทางให้อีกฝ่ายรู้สึกอับอาย หรือเจ็บปวดทางจิตใจ
- การใช้อาวุธทำร้ายกัน
- การปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เช่น บางกลุ่มได้สิทธิพิเศษบางอย่าง หรือความผิดอย่างเดียวกันแต่การลงโทษต่างกัน หรือการใช้อคติ
- การล้วงละเมิดทางเพศ

ผลกระทบของความรุนแรงในโรงเรียน

1. กระทบต่อศักยภาพการเรียนรู้และความรู้สึกเป็นสุข
2. ก่อให้เกิดความสูญเสียทางจิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ
3. ก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

สาเหตุของการใช้ความรุนแรง

การใช้ความรุนแรงเป็นผลปลายทางของปัจจัยหลายประการที่สะสมมานานและมักมีเหตุกระตุ้นในขั้นสุดท้าย ซึ่งมีปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

ปัจจัยระดับบุคคล

- ☼ ประสบปัญหาวิกฤตแล้วหาทางออกไม่ได้
- ☼ มองการใช้ความรุนแรงเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหา
- ☼ ใช้แอลกอฮอล์และยาเสพติด
- ☼ เคยเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรงมาก่อน
- ☼ เข้าถึงอาวุธได้ง่าย
- ☼ มีความผิดปกติในสมอง และไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง
- ☼ มีภาวะหวาดระแวง

ปัจจัยระดับครอบครัว

- ครอบครัวให้การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมได้แก่
- ☼ ปกป้องมากเกินไป เด็กไม่ได้เรียนรู้ที่จะเผชิญความผิดหวังและการแก้ไขปัญหา
- ☼ เลี้ยงดูโดยใช้อารมณ์ ใช้ความรุนแรง ทำให้เด็กเคยชินและเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาด้วยอารมณ์และความรุนแรง
- ☼ ปล่อยปละละเลย ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่นและรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า

ปัจจัยระดับสังคม

- ⊗ สภาพความเป็นอยู่แออัด ดึงเครียด เต็มไปด้วยแหล่งอบายมุข
- ⊗ ยาเสพติด ขาดแคลนทางเศรษฐกิจสังคม
- ⊗ ค่านิยมที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง เช่น ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีในทางที่ผิด
- ⊗ สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ วิดีโอเกมส์ที่สื่อเรื่องการใช้ความรุนแรง โดยขาดการควบคุม
- ⊗ การขาดการควบคุมเรื่องการใช้อาวุธปืนและการซื้อหาอาวุธปืนได้ง่าย

สัญญาณเตือน

การใช้ความรุนแรงมักมีสิ่งบอกเหตุหรือสัญญาณเตือนนำมาก่อน ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้และช่วยให้ป้องกันได้ทันทั่วทั้งที่

สัญญาณเตือนทั่วไป

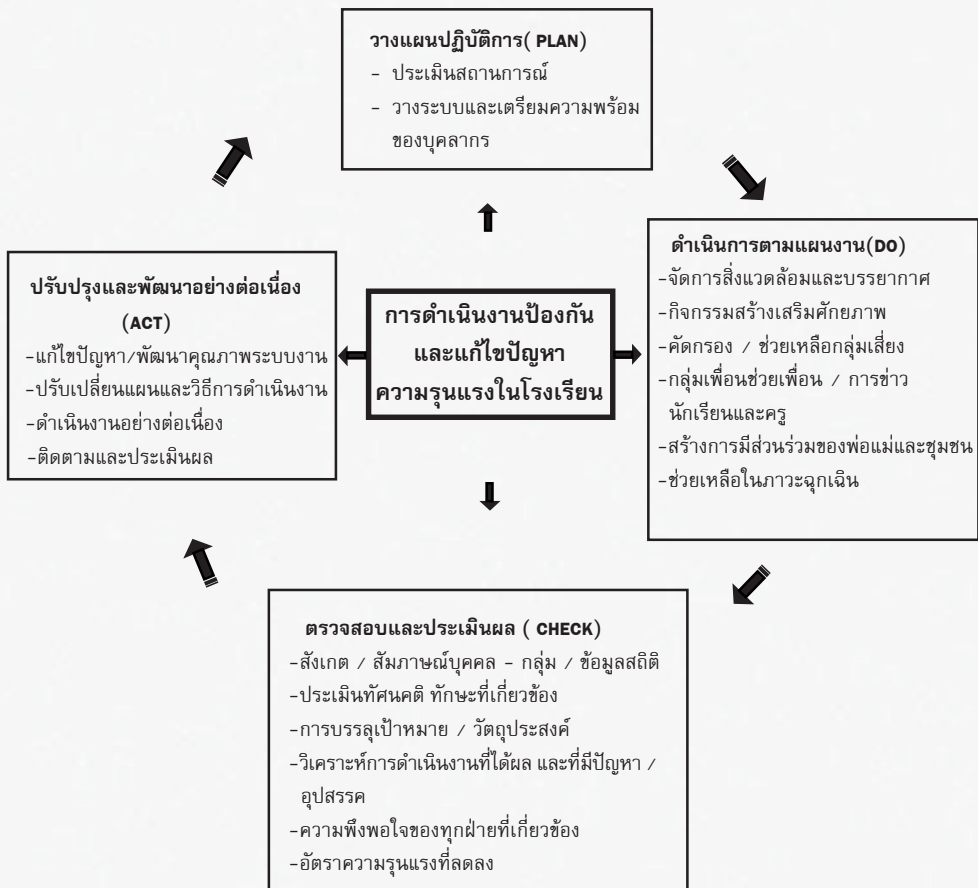
- ⊗ พฤติกรรมเปลี่ยนไป เช่น เก็บตัวอยู่คนเดียว ซึม หงอย ไม่พูดคุยเหมือนเคยหรือดูเฮฮา พูดมากกว่าปกติ
- ⊗ กิจกรรมประจำวันไม่เป็นไปตามปกติ เช่น กินไม่ได้ นอนไม่หลับ ไม่มีสมาธิในการเรียน

สัญญาณเตือนเฉพาะ

- ⊗ พูดเปรย ๆ ถึงการใช้ความรุนแรง เช่น “อยากตาย” “ระวังตัวให้ดีนะ”
- ⊗ พูดถึงแผนการว่า จะทำร้ายตัวเอง หรือแผนที่จะทำร้ายคนอื่น
- ⊗ เคยพยายามทำร้ายตนเองและผู้อื่นมาก่อน

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาทในโรงเรียน

การป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาทในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองที่ต้องร่วมมือ ร่วมใจ และร่วมปฏิบัติงาน โดยเริ่มตั้งแต่ การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan) การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Act) ดังแผนภาพ

แผนภาพแสดงแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามารยาทในโรงเรียน

การประเมินสถานการณ์ความรุนแรงในโรงเรียน

ประเด็นต่อไปนี้จะช่วยให้ท่านสามารถประเมินสถานการณ์ความรุนแรงในโรงเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด

1. อุบัติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง

1.1 จำนวนเหตุการณ์การทะเลาะวิวาท การต่อสู้ การทำร้ายร่างกายที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือน

1.2 ลักษณะความรุนแรง

- ☼ ชนิดของความรุนแรง และสาเหตุ
- ☼ การใช้อาวุธและประเภทของอาวุธที่ใช้
- ☼ ผลกระทบที่ตามมาของการใช้ความรุนแรง

1.3 ข้อมูลและสถิติปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

☼ จำนวนนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม เช่น ขาดเรียน หนีเรียน ลักขโมย ก้าวร้าว

☼ จำนวนนักเรียนที่ใช้สุรา ยาเสพติด

2. สถานการณ์ความปลอดภัยในโรงเรียน

2.1 ระบบรักษาความปลอดภัยของโรงเรียน

- ☼ มีการตรวจสอบคนเข้า / ออกภายในโรงเรียนทั่วถึงและเพียงพอ
- ☼ มีระบบการดูแลป้องกันภัยเกี่ยวกับการพกพาอาวุธ
- ☼ ความรู้สึกปลอดภัยของนักเรียน ครู เมื่ออยู่ในโรงเรียน

2.2 มาตรฐานการดูแลเรื่องความปลอดภัย

☼ มีมาตรการหรือวิธีปฏิบัติเบื้องต้นในการจัดการกับความรุนแรงหรือเหตุฉุกเฉิน

☼ มีมาตรการ หรือเคยมีวิธีการในการลดความรุนแรง

- ☀ ความตระหนักในการป้องกันความรุนแรงของผู้บริหาร ครูและนักเรียน
- ☀ มีการดูแลความปลอดภัยระหว่างเส้นทางไปกลับจากบ้าน และโรงเรียน
- ☀ มีการฝึกอบรม นักเรียน / ครู / ผู้ปกครอง ในการป้องกัน ความรุนแรง
- ☀ มีระบบการคัดกรองและดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / กลุ่มมีปัญหาที่มีประสิทธิภาพ

3. วิธีปฏิบัติในโรงเรียน เพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรง

- ☀ การปฏิบัติต่อนักเรียน เจ้าหน้าที่ครูและบุคลากรเป็นไป ด้วยการยกย่องให้เกียรติ
- ☀ มีระเบียบปฏิบัติในการจัดการกับความรุนแรง รวมทั้ง การปฏิบัติตามวินัยและข้อบังคับของโรงเรียนอย่างชัดเจนและเป็นธรรม
- ☀ มีวิธีการยกย่องให้รางวัลสำหรับพฤติกรรมดี และวิธีการ ลงโทษที่ไม่ใช้ความรุนแรง

มาตรการป้องกันการใช้ความรุนแรงในโรงเรียน

พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงมีสาเหตุที่หลากหลายทั้งปัจจัยทางสังคม พฤติกรรมส่วนบุคคลและกลุ่มเพื่อนฝูง รวมทั้งสิ่งแวดล้อม การป้องกันที่มี ประสิทธิภาพสูงสุด ควรดำเนินการอย่างรอบด้าน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนพึง พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา

มาตรการที่ 1 การพัฒนาศักยภาพและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- ☀ ผสมผสานข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ความรุนแรง อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับประเด็นปัญหาในวิชาหลักต่าง ๆ อาทิ

วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น

- ☼ สอนทักษะชีวิตด้วยการฝึกคิดฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง จัดการอารมณ์ตนเองและผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ

- ☼ จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาวิธีคิดที่ถูกต้องเหมาะสมในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น

- ☼ มีระบบการดูแลช่วยเหลือทางสังคมจิตใจแก่เด็กกลุ่มเสี่ยง / กลุ่มที่มีปัญหา

มาตรการที่ 2 การพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียน

- ☼ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทักษะที่จำเป็นสำหรับครูคือ การให้การปรึกษา ลดความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม การจัดการในห้องเรียน คัดกรองและช่วยเหลือเบื้องต้น

- ☼ กำหนดให้มีเนื้อหาเรื่องการจัดการความรุนแรงอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนของวิชาชีพครูอย่างชัดเจน

มาตรการที่ 3 การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน

- ☼ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สะอาดเป็นระเบียบ อาทิ การล้างสี สิ่งสกปรกตามอาคารต่าง ๆ การเปิดไฟให้แสงสว่างอย่างทั่วถึง ติดโปสเตอร์ต่อต้านความรุนแรง เป็นต้น

- ☼ มีมาตรการด้านความปลอดภัยหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของสภาพปัญหา อาทิ จัดทำแผนความปลอดภัยร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครอง มีการดูแลช่วยเหลือระหว่างเส้นทางไปกลับบ้าน และโรงเรียนมีบัตรประจำตัวเด็ก มีโทรศัพท์ไว้ใช้กรณีฉุกเฉิน มีการตรวจระวังอาวุธปืน เป็นต้น

- ☼ จัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่น่าสนใจตามความถนัดและศักยภาพของนักเรียน เน้นการเคารพ ให้เกียรติและคุณค่าแห่งความเป็นบุคคล

มาตรการที่ 4 การมีส่วนร่วมของนักเรียน / เยาวชน

☼ ให้นักเรียนหรือเยาวชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การประเมินสภาพปัญหา การวางแผนและร่วมดำเนินการ และการประเมินผล

☼ จัดเวทีให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างกระแสหรือค่านิยมในการต่อต้านการใช้ความรุนแรง อาทิ จัดประกวดคำขวัญ ร่วมจัดกิจกรรมการรณรงค์ต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ

☼ พัฒนาศักยภาพของนักเรียนในการดูแลและช่วยเหลือกันเอง อาทิ การเป็นผู้ให้ความรู้เพื่อรณรงค์ให้เกิดความตระหนักในปัญหา การเป็นผู้ให้การปรึกษา การเป็นสื่อกลางในการเปลี่ยนแปลงทั้งในโรงเรียน ครอบครัว และสังคม

☼ จัดตั้งกลุ่ม / ชมรมอาสาสมัคร “เพื่อนช่วยเพื่อน” โดยเน้นการเฝ้าระวังและเอาใจใส่เป็นพิเศษในเด็กกลุ่มเสี่ยงที่มีแนวโน้มก่อพฤติกรรมความรุนแรง

มาตรการที่ 5 การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน

☼ ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่พ่อแม่ในการเลี้ยงดูบุตรที่ถูกต้อง การป้องกันและจัดการกับเหตุการณ์รุนแรง รวมทั้งทักษะการให้ความช่วยเหลือทางจิตใจแก่ผู้กระทำ เหยื่อและผู้เกี่ยวข้อง

☼ สร้างแรงจูงใจให้คนในชุมชนและครอบครัวของนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียน ตั้งแต่ร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนงาน โครงการ สนับสนุนงบประมาณและร่วมดำเนินงาน

☼ โครงการ / กิจกรรมเพื่อป้องกันปัญหามารยาทในโรงเรียนอาจมีได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น อาทิ

- จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียนและในวันหยุด
- มีกลุ่มอาสาสมัครดูแลเรื่องการเดินทางของนักเรียนในพื้นที่

คู่มือสำหรับผู้บริหารในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน

- มีการบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน
- มีกลุ่มผู้ปกครองที่ช่วยดูแลเด็กและมีการเรียน
การจัดกิจกรรมให้เด็กที่บ้าน
- มีการจัดกิจกรรมเฉพาะเรื่องเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับ
เด็กนักเรียนเฉพาะกลุ่ม เช่น เด็กที่ขาดวินัยหรือมีบุคลิกภาพ
แบบต่อต้าน
- สื่อมวลชนช่วยสนับสนุนด้วยการนำเสนอตัวแบบ
ที่ดีและเหมาะสม

☉ ระดมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการดูแล
ช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้น

บริการสุขภาพในโรงเรียน

เด็กที่เป็นเหยื่อของความรุนแรง เด็กที่แสดงความก้าวร้าวหรือมี
พฤติกรรมก่อความรุนแรงที่โรงเรียน จำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแล ประคับ
ประคองและช่วยเหลือทางสังคมจิตใจ โรงเรียนควรจัดให้มีบริการสุขภาพ
ดังต่อไปนี้ คือ

1. มีระบบคัดกรองและเฝ้าระวังเด็กที่มีแนวโน้มแสดงพฤติกรรม
รุนแรงและเด็กที่อาจตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง
2. มีระบบการดูแลช่วยเหลือเบื้องต้นในโรงเรียน ด้วยการพัฒนา
ศักยภาพของครู บุคลากรและนักเรียน ในการดูแลสุขภาพกายและจิตใจเพื่อ
ช่วยเหลือเด็กที่มีพฤติกรรมรุนแรงและเด็กที่เป็นเหยื่อ โดยอาจจัดให้มีกิจกรรม
อาทิ
 - การทำกลุ่มให้เด็กได้ระบายความทุกข์ ความไม่สบายใจโดย
การพูดคุย เขียนหรือแสดงบทบาทสมมติ ฯลฯ

- การละเล่นและศิลปบำบัด จะทำให้เด็กได้แสดงออก และครูได้ทราบถึงปัญหาของเด็ก
- จัดให้มี “คลินิกวัยรุ่น” เพื่อให้การช่วยเหลือแนะนำและให้การปรึกษากับนักเรียนที่มีปัญหาโดยเฉพาะ
- การมีกลุ่มอาสาสมัครเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นกลุ่มเฉพาะพิเศษ สำหรับเด็กที่มีปัญหาสามารถพูดคุยปรับทุกข์ได้ด้วยได้

3. มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการและช่วยเหลือ หากมีเหตุการณ์รุนแรงที่วิกฤติเกิดขึ้น โดยมี

- แผนปฏิบัติการและรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอน ชัดเจน
- มีระบบการข่าวภายในโรงเรียนที่นักเรียนและบุคลากรมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวอย่างฉับไวซึ่งจะนำไปสู่การจัดการและแก้ไขก่อนความเสียหายจะเกิดขึ้น
- มีช่องทางประสานที่พิเศษเฉพาะเพื่อขอการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อมีภาวะวิกฤติเกิดขึ้น
- มีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานผ่านการอบรมด้านการปฐมพยาบาล เบื้องต้นและสามารถให้การช่วยเหลือทางจิตใจในภาวะฉุกเฉิน
- มีการซ้อมแผนการช่วยเหลือฉุกเฉินหรือวิกฤติอย่างสม่ำเสมอ

4. มีระบบส่งต่อที่ชัดเจนเป็นการเฉพาะกับสถานบริการสาธารณสุข เพื่อให้เด็กได้รับการบำบัดรักษาทั้งร่างกายและจิตใจจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

5. มีระบบการประสานเพื่อการติดตามและประเมินสภาพทางจิตใจของเด็กหลังได้รับการบำบัดโดยบุคลากรทางสุขภาพจิต ครอบครัวและโรงเรียนร่วมกันติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผล

เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง โรงเรียนควรมีการประเมินผลเป็น 3 ระยะ โดยมีประเด็นหลักในการประเมินดังนี้

1. ก่อนดำเนินการ

- สถานการณ์ความรุนแรง
- ความต้องการของนักเรียน ครูและบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน
- ความพร้อมของโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน

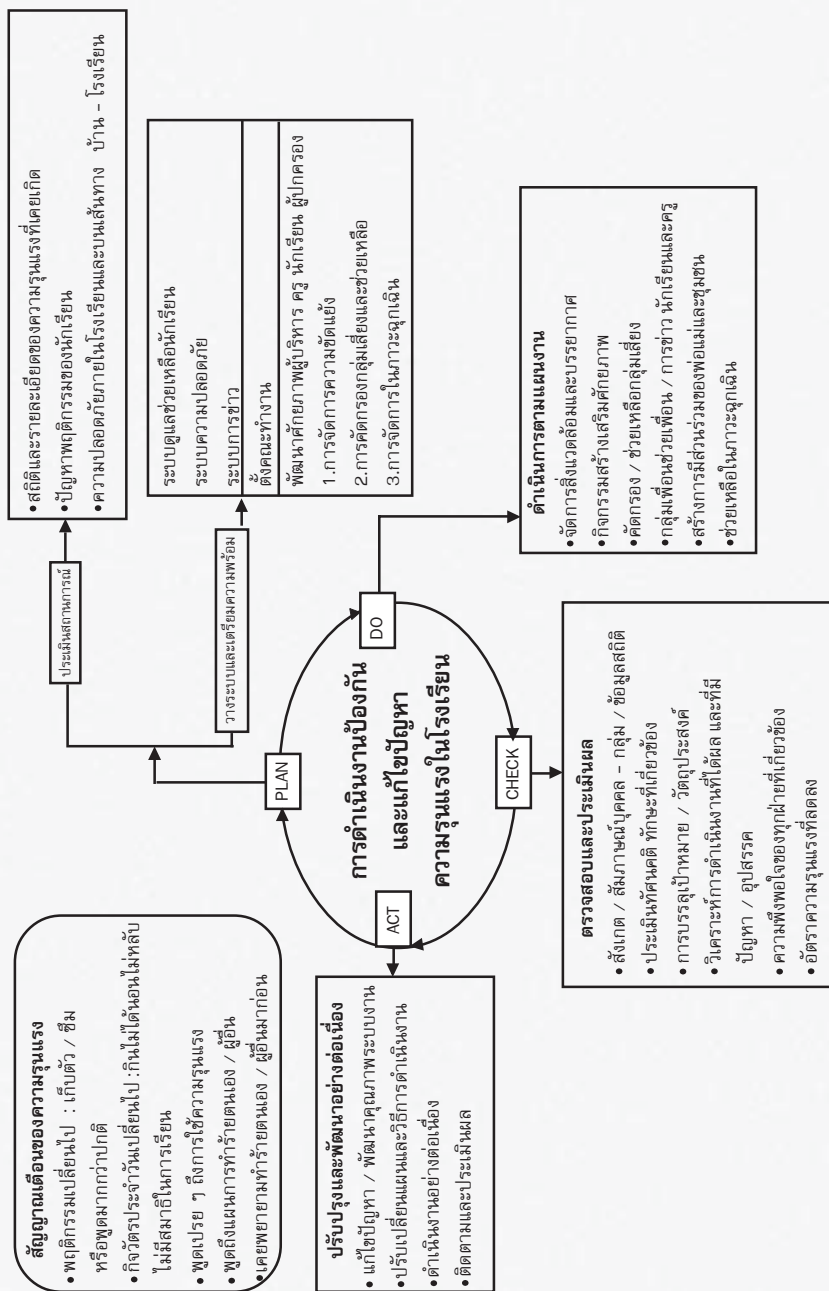
2. ระหว่างดำเนินการ

- ความคิดเห็น / ความพึงพอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่มีต่อกิจกรรมดำเนินการ
- ความรู้ ทักษะและทักษะที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา

3. หลังดำเนินการ

- การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ
- พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา
- ความพึงพอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- อัตราการเกิดเหตุการณ์รุนแรงในโรงเรียน

แผนผังการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายแพทย์ปราชญ์	บุญยวงศ์วิโรจน์	อธิบดีกรมสุขภาพจิต
นายแพทย์สุจริต	สุวรรณชีพ	ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต
นายแพทย์พรเทพ	ศิรินารังสรรค์	รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต
แพทย์หญิงศรีวรรณ	พูลสรรพสิทธิ์	รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต
นายแพทย์อภิชัย	มงคล	รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต

ประธาน

นายแพทย์ประเวช	ตันติพิวัฒนสกุล	ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
----------------	-----------------	------------------------------------

คณะทำงาน

นางสาวอมรากุล	อินโอชานนท์	นักจิตวิทยา 8 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
นางวนิดา	ชนินทุททองศ์	นักจิตวิทยา 8 สำนักพัฒนากรมสุขภาพจิต
นางอุษา	พึงธรรม	นักวิชาการสาธารณสุข 8 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
นางสาวลักษณ	สุวรรณไมตรี	นักจิตวิทยา 7 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
นางสาวรวีวรรณ	ศรีสุชาติ	นักสังคมสงเคราะห์ 7 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
นางสาวพัชริน	คุณคำชู	นักวิชาการสาธารณสุข 6 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต

เลขานุการ

นางสาวสมพร

อินทร์แก้ว

นักจิตวิทยา 8

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวกาญจนา

วณิชรมณีย์

นักจิตวิทยา 7

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต

นางสุจิรา

เนาวรัตน์

นักวิชาการสาธารณสุข 6

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต

คู่มือสำหรับผู้บริหาร

ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา
ความรุนแรงในโรงเรียน

